

356.

**Rozporządzenie
Prezydenta Rzeczypospolitej**

z dnia 22 marca 1928 r.

**w sprawie zmian w ustroju Państwowego Banku
Rolnego.**

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezy-

denta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. w sprawie zmian w ustawie z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 450) wprowadza się zmiany następujące:

1) Do § 2 dodaje się, jako ustęp ostatni następujący przepis:

„Państwowemu Bankowi Rolnemu służy prawo do używania samoistnego zastępstwa prawnego, z zachowaniem jednak wszelkich uprawnień i przywilejów zastrzeżonych dla instytucji państwowych w postępowaniu sądowym i administracyjnym”.

2) W § 3 w wierszu drugim, po wyrazie: „popieranie” dodaje się wyrazy: „i prowadzenie”.

3) § 6 otrzymuje brzmienie następujące:

„Państwowy Bank Rolny udziela pożyczek długoterminowych amortyzacyjnych w papierach wartościowych, wypuszczanych przez Bank, jak również w gotówce”.

4) § 7 otrzymuje brzmienie następujące:

„Państwowy Bank Rolny ma prawo wypuszczać listy zastawne do wysokości dwudziestopięciokrotnej sumy swego kapitału zakładowego łącznie z ogólnym funduszem rezerwowym.

Listy zastawne mogą opiewać na złote, złote w złocie oraz na waluty obce.

Suma listów zastawnych, znajdujących się w obiegu, nie może przekraczać ogólnej sumy wydanych, a nie umorzonych pożyczek hipotecznie zabezpieczonych.

Ustanowione dla pożyczek długoterminowych, udzielanych w listach zastawnych, zabezpieczenia hipoteczne, hipoteki i prawa zastawu stanowią zabezpieczenie wyłącznie dla wypuszczonych listów zastawnych. Jeżeli postanowienie powyższe nie zostało wyrażone w treści odnośnych wpisów hipotecznych, to przy tych wpisach Państwowy Bank Rolny ma prawo bez składania szczególnych oświadczeń domagać się wniesienia do ksiąg hipotecznych odpowiednich ostrzeżeń (adnotacji). Brak ostrzeżenia hipotecznego (adnotacji) nie zmienia węzła zabezpieczenia dla listów zastawnych”.

5) Po § 7 dodaje się paragraf 7 a w brzmieniu następującem:

§ 7 a „Państwowy Bank Rolny ma prawo wypuszczać obligacje melioracyjne i inwestycyjne w granicach udzielonej przez Skarb Państwa dla obligacji tych gwarancji, do wysokości trzykrotnej sumy kapitału zakładowego Banku, łącznie z ogólnym funduszem rezerwowym.

Obligacje mogą opiewać na złote, złote w złocie oraz na waluty obce. Suma obligacji znajdujących się w obiegu nie może przekraczać sumy na ich podkład wydanych, a niespłaconych pożyczek.

Szczegółowe przepisy o emisji obligacji i o warunkach pożyczek na ich podkład udzielanych określili Statut Banku”.

6) W § 8 w ustępie pierwszym skreśla się wyrazy „wydanych w listach Banku” a ustęp czwarty tego § otrzymuje brzmienie następujące:

„Wysokość pożyczek udzielanych na meljoracje nie może przekraczać rzeczywistych kosztów robót meljoracyjnych, jak również winna się mieścić wraz z poprzednim obciążeniem w granicach trzech czwartych szacunku obliczonego z uwzględnieniem przybytku wartości.”

7) W § 9 dodaje się następujące przepisy, jako ustępy pierwszy i drugi:

„Na obszarze mocy obowiązującej kodeksu cywilnego z r. 1896 pożyczki udzielane przez Państwowy Bank Rolny w listach zastawnych zabezpieczone będą hipoteką zwyczajną w rozumieniu § 1113 tego kodeksu. Dotyczyć to będzie również wydawanych w obligacjach pożyczek, hipotecznie zabezpieczonych.

Przynależnościami pożyczki, udzielonej przez Państwowy Bank Rolny w listach zastawnych lub obligacjach są oprócz procentów bieżących i zaległych, procentów zwłoki oraz kosztów sądowych, także statutem ustanowione koszty administracyjne Banku. Przynależnościom tym służy równe z kapitałem pierwszeństwo, o ile te procenty, koszty i dodatki administracyjne nie zalegają za czas dłuższy, niż 3 lata wstecz od dnia przymusowej licytacji”.

8) Po § 9 dodaje się dwa paragrafy 9 a i 9 b w brzmieniu następującem:

§ 9 a „Państwowemu Bankowi Rolnemu służy prawo przedterminowej spłaty wszelkich wierzytelności i ciężarów (służebności, rent w naturze i gotówce i innych ciężarów z wyjątkiem służebności podlegających zniesieniu na mocy rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 74 i 75), które obciążają nieruchomości lub jej część, ulegającą parcelacji, podpadającej pod przepis art. 57 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej, tak w tych przypadkach, w których Państwowy Bank Rolny sam, jako właściciel, bądź komisowo daną nieruchomość parceluje, jak również w tych przypadkach, kiedy parcelację, przeprowadzoną przez właściciela lub na jego zlecenie przez instytucję do parcelacji upoważnioną, popiera przez udzielanie pożyczek długoterminowych amortyzacyjnych na ułatwienie parcelacji, lub spłatę ceny kupna.

O ile osoby, których prawa są hipotecznie zabezpieczone, nie wyrażają zgody na przedterminową spłatę, lub też wartość uprawnień, nieujawniona w hipotece, nie zostaje zgodnie oceniona, wówczas przedterminowa spłata wierzytelności i ciężarów nastąpi w tych granicach i tym trybem, jaki ustanawia rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1927 r. o uregulowaniu ciężarów i wierzytelności ciążących na przymusowo wykupionych nieruchomościach ziemskich (Dz. U. R. P. z r. 1928 Nr. 3, poz. 22). O przejściu służebności według art. 2 tego rozporządzenia orzekać będzie w trybie

cz. 2 tego artykułu właściwy miejscowo okręgowy urząd ziemski.

Właściwy wedle art. 6 tego rozporządzenia sąd ustali na wniosek Państwowego Banku Rolnego wartość ciężarów i wierzytelności spornych oraz sposób ich spłaty, nie żądając uprzedniego złożenia potrzebnej na zaspokojenie tych ciężarów i wierzytelności sumy. Złożenie przez Państwowy Bank Rolny ustalonej orzeczeniem sądu sumy do depozytu sądu uzasadnia żądanie wykreślenia z hipoteki wszelkich nieprzejętych ciężarów i wierzytelności.

Doręczenie wierzycielom hipotecznym i uprawnionym z ciężarów hipotecznie zabezpieczonych wezwań do przyjęcia przedterminowych spłat Państwowy Bank Rolny skutecznie będzie za pośrednictwem właściwych okręgowych urzędów ziemskich”.

§ 9 b „Bank przyjmować będzie wkładki oszczędnościowe i lokaty. Książeczki wkładkowe Banku i dowody lokaty mają wszelkie prawa papierów posiadających bezpieczeństwo pupilarne i mogą być użyte dla lokaty kapitałów osób pozostających pod opieką lub kuratelą, kapitałów fundacyjnych, kościelnych i korporacyjnych, jako też wszelkiego rodzaju kaucyj i wadłów licytacyjnych”.

9) § 10 otrzymuje następujące brzmienie:

„Państwowy Bank Rolny ma prawo nabywania i zamiany nieruchomości na cele prowadzenia parcelacji i osadnictwa oraz na pomieszczenia własne i personelu Banku, jako też, celem uchronienia się przed stratami z powodu udzielonego kredytu.

Zasady, na jakich Bank nabywa nieruchomości na cele prowadzenia parcelacji i osadnictwa, ustala Minister Reform Rolnych w drodze rozporządzeń”.

10) Ustęp pierwszy § 11 otrzymuje brzmienie następujące:

„Władzami Banku są: Prezes Banku, Rada Nadzorcza i dyrekcja; organem pomocniczym władz nadzorczych Banku jest Komisja Rewizyjna.”

11) § 12 otrzymuje brzmienie następujące:

„Prezesa Banku mianuje na przeciąg lat pięciu Prezydent Rzeczypospolitej na podstawie uchwały Rady Ministrów, powziętej na wniosek Ministra Skarbu i Ministra Reform Rolnych.

W skład Rady Nadzorczej wchodzi:

a) Prezes Banku, jako Prezes Rady Nadzorczej,

b) dziewięciu członków, powołanych na trzy lata przez Ministra Skarbu w tej liczbie trzech w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych i trzech w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa. Obowiązki wiceprezesa Rady Nadzorczej pełni jeden z członków tej Rady, wyznaczony przez Ministra Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Skarbu i Rolnictwa.

Wiceprezes przewodniczy Radzie Nadzorczej w nieobecności Prezesa Banku, zastępuje Prezesa w jego nieobecności, oraz pełni inne obowiązki, przekazane mu przez Prezesa Banku.

W razie niepowołania Wiceprezesa lub w razie jego nieobecności, zastępuje go powołany przez Prezesa członek Rady Nadzorczej.

Minister Skarbu powołuje w sposób wskazany w p. b) trzech zastępców członków Rady Nadzorczej,

Rada Nadzorcza może poszczególne sprawy poruczać do opracowania i uchwalania komitetom specjalnym, złożonym z członków Rady".

12) § 13 otrzymuje brzmienie następujące:

„Prezes Banku nie może być równocześnie posłem lub senatorem, ani sprawować żadnego płatnego państwowego lub komunalnego urzędu, ani zajmować płatnego stanowiska prywatnego, ani należeć do organów kierowniczych lub nadzorczych jakiegokolwiek przedsiębiorstwa. Ograniczenie to nie dotyczy brania udziału w Radzie Banku Polskiego i Banku Gospodarstwa Krajowego oraz z ramienia Banku w radach i komisjach rewizyjnych tych przedsiębiorstw, w których udział Banku uznany zostanie za potrzebny.

Członkowie Rady Nadzorczej nie mogą być równocześnie ani posłami ani senatorami.

Prezesem Banku ani członkiem Rady Nadzorczej Banku nie może być osoba, do której majątku wdrożono postępowanie upadłościowe lub ugodowe, albo osoba pozbawiona zdolności do działań prawnych lub pełni praw obywatelskich".

13) Postanowienie § 14 uchyla się, w jego zaś miejsce wprowadza się przepis następujący:

„Prezes Banku może być odwołany przez Prezydenta Rzeczypospolitej na podstawie uchwały Rady Ministrów, powzietej na wniosek Ministrów Skarbu i Reform Rolnych.

Członkowie Rady Nadzorczej mogą być odwołani przez władzę, która ich powołuje."

14) § 15 otrzymuje brzmienie następujące:

„Komisja Rewizyjna Banku składa się z pięciu członków, których na dwa lata powołuje Minister Skarbu, w tej liczbie jednego w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych i jednego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa.

Przy Oddziałach Banku mogą być, celem oceny weksli podawanych Bankowi do dyskonta, utworzone Komitety Dyskontowe. Członków tych Komitetów mianuje Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Reform Rolnych i Rolnictwa".

15) Postanowienie § 18 uchyla się, w jego zaś miejsce wprowadza się przepis następujący:

„Księgi Banku i odpisy z nich wystawione przez Dyрекcję Banku i zaopatrzone w pieczęć Banku oraz wszelkie oświadczenia na piśmie, zawierające zobowiązania lub zwolnienie od zobowiązań lub zrzeczenie się praw, w ten sam sposób przez Bank wystawione, mają moc prawną dokumentów publicznych; wystawione zaś w ten sam sposób wyciągi z ksiąg handlowych Banku wraz z odpisem zobowiązania oryginalnego, poświadczonego przez Dyрекcję Banku, mają moc wykonalnego tytułu egzekucyjnego i hipotecznego.

Zwolnienia od zobowiązań lub zrzeczenia się praw o wartości przewyższającej sumę 10.000 złotych muszą być zeznane notarialnie".

16) Po § 18 wstawia się § 18 a w brzmieniu następującem:

„Państwowy Bank Rolny ma prawo przyjęte pod zastaw pożyczek terminowych papiery wartościowe, złoto, srebro i kosztowności oraz towary realizować dla zaspokojenia swych wierzytelności, pod zastaw tych rzeczy udzielonych, bądź na giełdzie pieniężnej

lub towarowej, o ile są przedmiotem transakcyj giełdowych, bądź w drodze przeprowadzonej we własnym zarządzie publicznej licytacji. Zastawione w Banku rzeczy nie podlegają zajęciu egzekucyjnemu (aresztowi, sekwestrowi) i nie mogą być wciągnięte do masy upadłościowej ich właścicieli dla zaspokojenia należności zarówno prywatnych, jak Skarbu Państwa, dopóki wierzytelność Banku, pod ich zastaw udzieloną, nie zostanie spłaconą".

17) § 20 otrzymuje brzmienie następujące:

„Egzekucje należności Państwowego Banku Rolnego, zarówno z tytułu własnych wierzytelności, jak i z tytułu kredytu z funduszy powierzonych do likwidacji lub administracji, udzielonego przez Bank, lub przed objęciem przez Bank likwidacji lub administracji, odbywają się trybem przewidzianym dla ściągania należności i opłat skarbowych".

18) Ustępy pierwszy i drugi § 21 uchyla się, a po wyrazach „stosunek służbowy" wstawia się wyrazy: „Dyrekcji i".

Art. 2. Do czasu wydania nominacji w myśl zasad niniejszego rozporządzenia czynności Prezesa Banku wykonywać będzie Prezes Rady Nadzorczej, członkowie zaś Dyrekcji oraz Rady Nadzorczej pełnić będą nadal funkcje, wykonywane w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

Art. 3. 1) Upoważnia się Ministra Reform Rolnych do ogłoszenia ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego ze zmianami, wprowadzonymi do niej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 450) i rozporządzeniem niniejszem, oraz do wprowadzenia odpowiedniego zestawienia i nowej numeracji artykułów i ich części.

2) Z chwilą ogłoszenia ustawy w myśl cz. 1 zyskuje ona moc obowiązującą także na obszarze województwa śląskiego.

Art. 4. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Reform Rolnych, Skarbu i Rolnictwa.

Art. 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*
Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Sładkowski*
Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*
Minister Skarbu: *G. Czechowicz*
Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*
Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*
Minister Komunikacji: *Romocki*
Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*
Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*
Minister Reform Rolnych: *Witold Staniawicz*
Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*